

Raadsinformatiebericht

Collegevergadering: 26 maart 2024

Zaaknummer : 1243498
Team : Algemene en Juridische Zaken Heemstede
Portefeuillehouder : A.M.C.E. Stam (loco-burgemeester)
Openbaarheid : Actief openbaar

Onderwerp

Raadsinformatiebericht: Beantwoording schriftelijke vragen VVD over demonstraties bij de Bloemenhovekliniek

☐ Ter informatie/update	☐ Toezeggingen/actielijst commissie of raad
☒ Beantwoording schriftelijke vragen	☐ Overige

U krijgt antwoord op de schriftelijke vragen van VVD die zijn ingediend op 11 maart 2024 naar aanleiding van het bericht in het Haarlems Dagblad over het toch demonstreren bij de Bloemenhovekliniek.

Vraag

Op 8 maart jl publiceerde het Haarlems Dagblad een artikel, met de kop: 'Nienhuis: Pro Life mag toch demonstreren naast abortuskliniek. Directie Bloemehove 'kan wel huilen'.'

1) In het artikel staat dat burgemeester Nienhuis in haar laatste week concludeerde dat Pro Life toch het recht had om naast de hoofdingang te demonstreren, na een bezwaarzaak van Pro Life. Staat het college als geheel achter dit besluit?

2) Er wordt meegegaan met het advies van de bezwarencommissie dat het bezwaar tegen de locatiebeperking terecht is. Als reden wordt genoemd dat er geen meldingen of klachten zijn binnengekomen tegen de wijze van betogen door Pro Life. Waarom wordt hierin meegegaan? Als dit tegen het beleid in gaat dat altijd is gevoerd, en dat de raad ondersteunt, namelijk dat de vrouwen die de kliniek bezoeken met rust moeten worden gelaten? Geen meldingen of klachten lijkt ons niet het juiste argument.

3) Het bericht citeert de directeur van de kliniek, die vreest voor nieuwe acties bij de deur. Ook voor toekomstige cliënten kan dit stressvol zijn. Overweegt u, of kunt u overwegen, verzoeken voor toekomstige demonstraties naast de Heemstedse ingang, standaard af te wijzen?

Antwoord

- 1) *In het artikel staat dat burgemeester Nienhuis in haar laatste week concludeerde dat Pro Life toch het recht had om naast de hoofdingang te demonstreren, na een bezwaarzaak van Pro Life. Staat het college als geheel achter dit besluit?*

De bevoegdheid omtrent demonstraties ligt bij de burgemeester. De overheid staat voor rechtmatige besluiten. Het juridisch kader wordt gevormd door de Wet openbare manifestaties en jurisprudentie. Het besluit is hiermee in overeenstemming genomen na sondering bij het college.

- 2) *Er wordt meegegaan met het advies van de bezwarencommissie dat het bezwaar tegen de locatiebeperking terecht is. Als reden wordt genoemd dat er geen meldingen of klachten zijn binnengekomen tegen de wijze van betogen door Pro Life. Waarom wordt hierin meegegaan? Als dit tegen het beleid in gaat dat altijd is gevoerd, en dat de raad ondersteunt, namelijk dat de vrouwen die de kliniek bezoeken met rust moeten worden gelaten? Geen meldingen of klachten lijkt ons niet het juiste argument.*

Het recht om te betogen is een van de fundamenteën van een democratische samenleving. De ruimte voor de burgemeester om voorschriften en beperkingen op te leggen is daarom beperkt. Een betoging mag op grond van de Wet openbare manifestaties (hierna: Wom) alleen worden beperkt:

- ter bescherming van de gezondheid;
- in het belang van het verkeer; en
- ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden.

Ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden

Uit jurisprudentie volgt dat de beperkingsgrond “ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden” strikt moet worden uitgelegd. Of gesproken kan worden van wanordelijkheden hangt af van:

- de plaats waar de betoging plaatsvindt, en
- de gedragingen van de betogers.

Plaats

In dit geval gaat het om een betoging bij een abortuskliniek. Bezoekers van een abortuskliniek hebben in zeker mate meer bescherming nodig dan bezoekers van andere openbare locaties. Een abortuskliniek is echter nog steeds niet gelijk gesteld als plaats met bijzondere bescherming als bijvoorbeeld een ambassade.

Gedragingen

De manier van betogen moet wel de grens van het toelaatbare (in het verleden) hebben overschreden. Er moet sprake zijn van een reële vrees voor wanordelijkheden door de betoging. Dit moet meer zijn dan alleen verstoring van de openbare orde.

Op grond van jurisprudentie en de Algemene wet bestuursrecht moet de vrees voor wanordelijkheden worden gemotiveerd. Dat kan alleen door aan te tonen dat de wijze van betogen de grens van het toelaatbare overschrijdt. Daarvoor moeten er meldingen zijn van inwoners (passanten), de kliniek, bezoekers en/of eigen constatering van de gemeente of de politie over de wijze van betogen door de betreffende betogers in het verleden.

Er zijn geen meldingen, klachten of eigen constatering van de gemeente uit het verleden over de wijze van betogen door Pro-Life Heemstede. Om die reden kan de burgemeester in dit geval niet motiveren dat sprake is van een reële vrees voor wanordelijkheden. Daarmee wordt niet

voldaan aan de vereisten in de Wom (alleen gemotiveerde beperking mogelijk op een van de drie gronden) en de Algemene wet bestuursrecht (zorgvuldigheid en motivering). Om die reden kan er voor Pro-Life Heemstede op dit moment geen locatiebeperking worden opgelegd.

Ten overvloede:

- het individueel aanspreken van passanten, waaronder bezoekers van de kliniek, is (nog steeds) niet toegestaan.
- over de wijze van betogen door een andere betoger zijn wel meldingen, klachten en eigen constatering. Het wordt (gemotiveerd) NIET toegestaan naast de ingang te betogen vanwege de reële vrees voor wanordelijkheden.

3) *Het bericht citeert de directeur van de kliniek, die vreest voor nieuwe acties bij de deur. Ook voor toekomstige cliënten kan dit stressvol zijn. Overweegt u, of kunt u overwegen, verzoeken voor toekomstige demonstraties naast de Heemstedse ingang, standaard af te wijzen?*

Op grond van de Wet openbare manifestaties en de jurisprudentie kan een melding voor een betoging niet standaard worden afgewezen. Als er meldingen, klachten of eigen constatering zijn over de wijze van betogen dan wordt dit uiteraard meegewogen in de motivering om de betoging wel of niet te beperken wat betreft onder andere de door betoger aangegeven locatie.